

БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ХАРАКТЕРИСТИКА У ФІНАНСОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

О. О. ВОРОНІНА, канд. екон. наук,
ст. викладач кафедри економічної теорії та міжнародної економіки,
Т. Ю. МАРТЕМ'ЯНОВА, студ.
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Основним завданням виробництва суспільних благ є задоволення потреб населення. Для підвищення результативності даного завдання важливим є максимальна зацікавленість та участь громадян у формуванні бюджетів та розпорядженні коштами на місцевому рівні.

У сучасних дослідженнях децентралізацію визначено як такий спосіб організації публічної влади в державі, за якого адміністративно-територіальні одиниці або інші територіальні утворення мають право самостійно вирішувати питання місцевого значення і реалізувати власні завдання у межах, встановлених законодавством та під відповідальність уповноважених органів і посадових осіб, а втручання у їх діяльність може відбуватись винятково з метою нагляду за законністю в передбачених законом випадках і відповідних формах [1].

А саме бюджетна децентралізація – це процес передачі повноважень управління доходами та видатками з метою збільшення ефективності реалізації даних повноважень та ретельніше управління бюджетними коштами громад.

Фінансова децентралізація в сучасних умовах розглядається як необхідна умова успішної децентралізації державних функцій у контексті демократичних перетворень.

Так, за умови проведення бюджетної децентралізації:

- відкриваються додаткові можливості щодо формування місцевих бюджетів;
- збільшується свобода у використанні коштів органами місцевого самоврядування;
- зростає активність й ініціатива місцевої влади;
- посилюється відповідальність за вирішення місцевих проблем.

Децентралізація передбачає підвищення ефективності роботи державного механізму й активізації розвитку регіонів на засадах демократії, а показниками такої ефективності й активізації є повноцінне забезпечення прав, законних інтересів та обов'язків місцевого населення, структурованого в комунально-муніципальні та регіональні колективи, а також органи територіальної самоорганізації [2].

Згідно «Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» , метою політики у сфері децентралізації є відхід від централізованої моделі управління в державі, забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні, реалізація у повній мірі положень Європейської хартії місцевого самоврядування, принципів

субсидіарності, повсюдності і фінансової самодостатності місцевого самоврядування через створення системи об'єднаних територіальних громад [3]. В процесі бюджетної децентралізації важливим є забезпечення чіткого розмежування повноважень, відповідальностей органів влади різних рівнів і збільшення обсягу власних доходів бюджетів територіальних громад, а основним стратегічним завданням реалізації бюджетної децентралізації є забезпечення економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць. Завдяки багаторазовим оцінкам, визначено, що фінансова децентралізація має позитивний вплив на забезпечення громад фінансовими ресурсами. А об'єднання територіальних громад є об'єктивно позитивним процесом для забезпечення їх сталого розвитку [4].

Література:

1. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація [Текст]: монографія / [кол. авт. ; відп. ред. проф. Н. Р. Нижник]. – К.: УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.
2. Кукарцев О. Інституціональні механізми регіональної політики: централізація і децентралізація влади [Текст] / О. Кукарцев // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – №19. – 2007. – С. 102–108.
3. Гурне Б. Державне управління [Текст] / Б. Гурне ; [пер. з франц. В. Шовкуна]. – Київ : Основи, 1994. – 165 с.
4. Дроздовська О. С. Теоретичні засади фінансової децентралізації [Текст] / О. С. Дроздовська // Фінанси України. – 2008. – № 8. – С. 19–25.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦЕЗДАТНОГО НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Г. І. РИБАК, канд. екон. наук., ст. викл. кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Рушійною силою для розвитку економіки країни є високий рівень трудового потенціалу. Процес децентралізації ставить перед місцевими органами влади завдання забезпечення належних умов для реалізації потенціалу працездатного населення України. У сучасних умовах нестабільності економіки, високого рівня інфляції та безробіття одним з важливих напрямів роботи є соціальний захист працездатного населення. Зайняте населення своєю перетворюючою діяльністю впливає на стан власної соціальної захищеності та тих, хто цього потребує. Соціальним захистом працездатного населення, перш за все, є забезпечення гарантій робочого місця, гідної заробітної плати, досягнення оптимального співвідношення між доходами та витратами працюючого населення, підвищення рівня та якості життя населення й особливо середнього класу українського суспільства, який становить основу малого та середнього бізнесу.